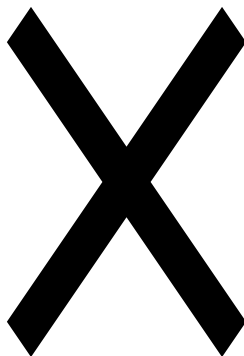

„CINE SUNT EU AFLU ÎN FIECARE ZI!“
DUMITRU SÂRGHIE ÎN DIALOG CU
ACTRIȚA ȘI POETA IOANA CRĂCIUNESCU

Nu e ușor a vorbi despre poeta și actrița Ioana Crăciunescu, din moment ce însăși domnia-sa ne spune că află, în fiecare zi, cine este și ce rost are pe pământ. Voluntaristă și plină de viață, la cele peste 60 de primăveri, 60 de veri, 60 de toamne și 60 de ierni, Ioana Crăciunescu (artista noastră cu cetățenie româno-franceză) a jucat, joacă încă, în teatru și în filme, regizează spectacole de teatru și scrie o poezie magnifică, plină de substanță, reușind, astfel, să hrănească spiritual, cu încântătorul său volum „Supa de ceapă”, întreaga Europă.

A fost actriță la Teatrul „Nottara”, acolo unde a interpretat zeci de roluri. Fiecare apariție pe scenă, la Paris, București, Sibiu sau aiurea este una memorabilă, având caracterul remanent al veșniciei...

În Franța, a jucat roluri uriașe, fiind prețuită și iubită de elita teatrului și a filmului din Hexagon. Un rol de referință, care a intrat în memoria românilor, a fost acela al Anei din „Ion: Blestemul pământului, blestemul iubirii”. A lucrat cu regizori de înalt calibru profesional, precum Lucian Pintilie, Iulian Vișa, Dan Micu, Mircea Danieliuc, Mircea Mureșan, Andrei Blaier, Silviu Purcărete, Mihai Constantin Ranin, Virgil Tănase, Olivier Comte, François Zebad, Mircea Veroiu și, mai nou, cu Cristi Puiu. Face naveta de la București la Paris, de la Bulbucata la Sibiu și Ațel, de la o inimă la alta, Ioana Crăciunescu având un profund cult al prieteniei, cult dublat de rafinament, delicatețe și vocație deplin umanistă.

Este membră a UNITER și UCIN și - trebuie spus - pentru așa-zișii literați, care au rămas în cofragul de ghips al cripto-comunismului lui Nicolae Manolescu, că a fost exclusă, recent, din Uniunea Scriitorilor din România, din motive, am spune noi, politice.

Recent, am avut bucuria - eu și soția mea - să fim invitați la una dintre reședințele sale spirituale, la Ațel, locul în care a reparat, pe cheltuială proprie, mai multe case și monumente istorice abandonate!

Cu acest prilej, am avut un dialog pe care vi-l prezentăm astăzi, aici, și care - cu siguranță - va rămâne în arhiva de aur a publicației noastre.

Reporter: Cine ești, de unde vii și încotro te îndrepti?

Ioana Crăciunescu: Cine sunt eu află în fiecare zi! Încotro mă îndrept? Spre următoarele întrebări. De unde vin? Din burta mamei, că nu m-a adus barza. Din iubirea tatei și a mamei a ieșit un copil iubit.

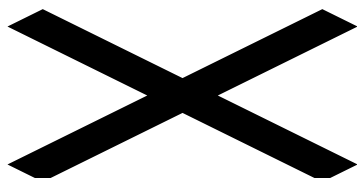
R.: Ești poet și actor... Crezi că, în România, țară în care vulgaritatea ne-a asurzit simțurile, mai există nerv pentru poezie?

**„CINE SUNT EU AFLU ÎN FIECARE ZI!“ - DUMITRU SÂRGHIE ÎN DIALOG CU ACTRIȚA ȘI POETA
IOANA CRĂCIUNESCU**

I. C.: Biblia a rezistat mii de ani și încă ne uimește. Poezia este un univers care nu se poate destrăma din cauza unui pumn de golani.

R.: Există o sintagmă în latină: Invidia medicorum! Eu am translat această vorbă și în poezie. Am spus: Invidia poeticorum! Putem s-o adaptăm și în teatru?

I. C.: Nu cred că există invidie. Cred că există ambiții și orgolii foarte mari. Nu poți să invidiezi, actriță fiind, o actriță mai bună decât tine. Te provoacă să fii mai bună decât ea. E ca în sport, pe undeva. Uneori se poate confunda cu invidia, dar - de fapt - e o întrecere. Și în literatură se întâmplă la fel. Oamenii uneori se „înjură”, se atacă pe calea criticii sau pe calea massmedia, dar nu poți să treci pe o stradă și să nu vezi că unii câini se mușcă și apoi se joacă.

R.: Ai avut inamici care, din invidie pentru succesele pe care le-ai repurtat în teatru și în poezie, în țară și în străinătate, ți-au adus afronturi? Și dacă da, cum le-ai răspuns?

I. C.: Printr-o imensă tăcere.... Povestea e foarte simplă. Valurile se sparg de orice țărm. Lacul liniștit, cum spun poeții, naște nuferi. Cred că acei oameni, care m-au afrontat, ori nu m-au înțeles ori eu nu i-am ajutat să mă înțeleagă. Probabil neînțelegerea a fost de ambele părți.

R.: Excelență, mă refer și la faptul că ai fost dată afară din Uniunea Scriitorilor și mi-aduc aminte, am citit undeva, că Michelangelo nu-și ierta inamicii și îi picta pe pânzele Infernului...

I. C.: Da! Uneori, sunt și eu destul de rea, iar prin scris pot să pictez nedreptățile. O pot face cu calitățile războinice ale cuvântului... Dar nu cred că pot fi dată afară, atâta timp cât eu am trăit și trăiesc în aer liber. Cum să dai un om afară din aerul lui liber?

R.: Politicienii noștri se trezesc, în fiecare dimineață, cu tot mai puțin folos pentru țară. Cum vezi politica din România?

I. C.: Ca un meci de fotbal cu o minge de cârpă și fără porți. Politicienii noștri se bat pe mingea de cârpă, fără să știe unde trebuie să dea gol și unde trebuie să pună scorul...

R.: Trăim într-o lume în care nimeni nu face un bine dacă nu câștigă material și nu este elogiat mediatic. Ai așezat cărămidă peste cărămidă în zidul cariat al istoriei, salvând aceste comori transilvănene, cu o discreție regală. Mai mult de atât, nu câștigi, deși ești bănuită că ai face cine știe ce afaceri necurate...

I. C.: Nu, nu! E mult mai simplu! Sunt și dată în judecată pentru eroarea de a investi prea mult și de a nu reuși să îmi plătesc niște acte adiționale. Singurul lucru care nu se înțelege este că eu nu sunt melc și nu plec cu casa în spinare. Casele rămân în Transilvania și, odată cu ele, rămâne și sufletul meu.

R.: Se spune că în dragostea adevărată există doar un singur timp. Se pare că în cazul tău nu se verifică această zicere. Ai iubit și iubești sine die! Sau greșesc?

I. C.: Toată marea literatură, precum și literatura mică, și literatura mijlocie nu are loc fără iubire. Cum nu există neapărat Dumnezeu pe care-l iubești, pentru că-l vizualizezi. E o iubire față de Cosmos, față de lume, față de omenire, față de cea mai îndepărtată stea încă nedescoperită. De aceea se chinuiește toată lumea să descopere încă o stea. Fără iubire, nu cred că există multe lucruri. Din ură nu s-au clădit piramide!

R.: Ai trăit în lumea civilizată, la Paris, în orașul luminilor, într-o lume internaționalistă, multiculturală. Te enervează cuvântul „naționalist”?

I. C.: Nu! Cred că toți trebuie să știm exact care este rădăcina noastră. Uneori, de exemplu, dintr-o viță de vie veche pleacă rădăcina în altă parte și face un strugure cu un gust amestecat dar, prin

rădăcină, acest strugure are savoarea locului din unde pleacă.

Savoarea cunoașterii nu o poate opri nimeni. Să ne uităm la berze! Cum știu ele să se întoarcă la același cuib? Ele știu foarte bine, indiferent câte țări străbat, unde le este cuibul. Eu am străbătut enorm de multe țări și, peste tot, am făcut ceea ce știu: literatură, teatru sau am fost un bun conductor de căldură. Am apropiat oameni, culturi... I-am făcut pe cei care nu știau cultura noastră s-o vadă. Am învățat și eu de la ei.

Semăn cu o fântână cu cumpănă. Dintr-o parte iau apa și o vărs în partea cealaltă și o reumplu. Și cred că această comunicare între mai multe culturi, mai mulți oameni, cu atât mai diverși, cu atât mai interesanți, e singura bogăție omenească pe care o avem. E stupid să mergi pe un singur culoar, printre doi pereți, numai ca să-ți vezi câștigul și rezultatul imediat. Sunt mai repede un sportiv de pentatlon!

R.: Ce face fântâna atunci când e secetă?

I. C.: Se uită la cer și se roagă!

R.: Ai hrănit spiritual Parisul cu „Supa (ta) de ceapă”?

I. C.: Din păcate, cred că am văduvit România, prin ceea ce am făcut în Franța. Am jucat roluri extraordinar de frumoase, de mari, cu oameni extraordinari și, în același timp, cu niște reguli de civilizație, pe care noi nu le avem, fapt care îngreunează puterea de exprimare a oricărui artist român. Vorbeai despre vulgaritate! Sigur că-i dureroasă... Dar dureros e și gunoiul pe care-l aruncăm acasă și pe care în străinătate nu-l aruncăm. Dureroase sunt și injuriile, când treci simplu pe stradă, și lipsa de zâmbete a trecătorilor. Injurios e felul în care ne comportăm noi față de noi și față de cei care trec pe lângă noi.

Nu știm să zâmbim, nu știm să fim politicoși, nu știm să facem acele reguli, opt la număr, din Biblie. Se pare că numărătoarea noastră a rămas la numărul unu. Eu, eu, eu...

R.: Se spune că frumoși, cu adevărat, sunt oamenii egali cu sinea lor și cu lumea. La toate vârstele lor! Ce faci, cum înfrunți toamna, amurgul vieții?

I. C.: Eu nu o înfrunt! Eu sunt prietenoasă cu toate anotimpurile și cu toate vârstele. Sunt prietenoasă chiar și cu moartea, care pentru mine e ipotetică, la momentul acesta. Dar au murit atâția dintre prietenii mei mult mai tineri, din universul meu, oameni cu care am lucrat (Ștefan Iordache, Șerban Ionescu, Mircea Albulescu), în materie de actori.

Din literatură au dispărut și mai mulți.

Poeții, și nu e obligatoriu să fieamnați, au o sensibilitate autodistrugătoare. Interiorizată... Și această interiorizare a nemulțumirii atacă organele vitale.